

Predavanje

Izdelava realističnega načrta izvajanja Re-CO - študija primera stavba izobraževalne ustanove

Marko Pečkaj
Institut Jožef Stefan - Center za
energetsko učinkovitost

Predavanja

Izdelava realističnega načrta izvajanja Re-CO – študija primera stavba izobraževalne ustanove

Predavatelj: Marko Pečkaj (IJS-CEU)

28. maj 2024

Dobrobiti Re-Co

Koristi izvedbe Re-Co !

- So vsi obstoječi izdatki potrebni za zagotovitev ugodja in parametrov v prostoru ali delovanju proizvodnega procesa?
- Ali sploh dosegame zahtevane parametre?
- Koristi so nefinančne in finančne...
  - Povprečni učinki izvajanja Re-Co:
  - od 5 do 15 % prihranek (do 30 %)
  - EVD <3 let, (organizacijski in nizkoinvesticijski ukrepi)

Stroški izvedbe Re-Co v stavbah (1/3)

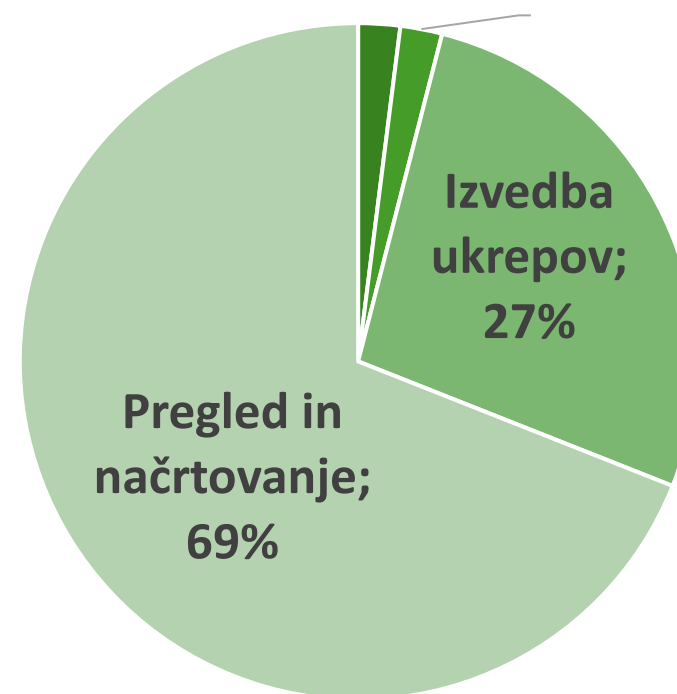
Vplivni dejavniki za izvedbo:

- obseg projekta, število in zapletenost energetskih sistemov
- velikost in število stavb, tehnoloških procesov
- starost in stanje opreme in sistemov
- raven znanja in povezava ter sodelovanje lastnega osebja z zunanjimi strokovnjaki pri izvedbi projekta
- prisotnost že vzpostavljenega sistema upravljanja energije in dokumentacije za obratovanje in vzdrževanje
- stroški zunanjega ponudnika storitev

Stroški izvedbe Re-Co v stavbah (2/3)

Značilna razdelitev stroškov izvedbe Re-Co po posameznih glavnih korakih:

Preverjanje in sledenje učinkom ukrepov; 2%   Poročanje in obveščanje; 2%

Stroški izvedbe Re-Co v stavbah (3/3)

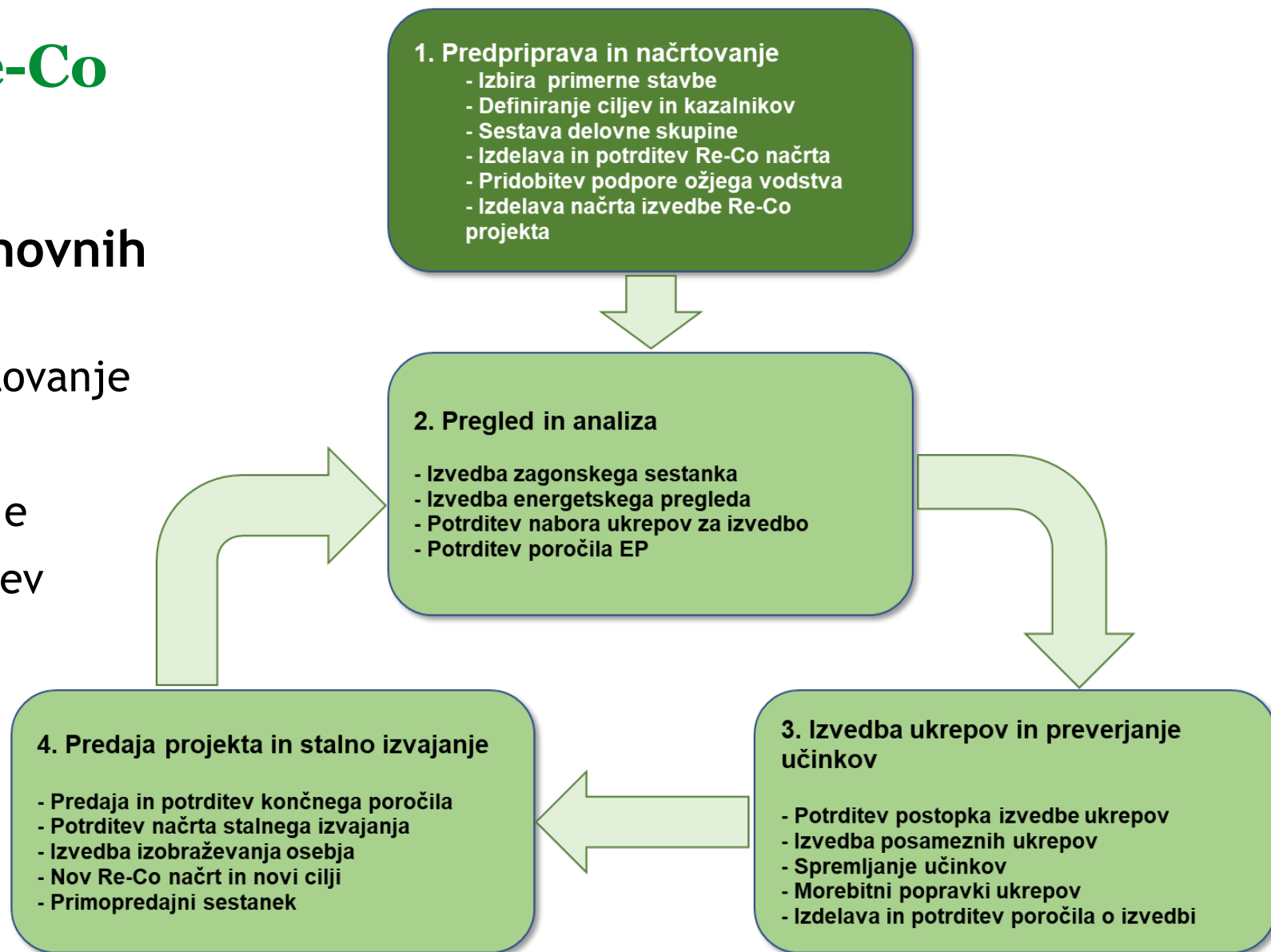
Financiranje, znižanje stroškov izvedbe, kje najti finance?...

- dvig proračuna za vzdrževanje
- podpore, subvencije...
- izvedba v lastni režiji (oprema, znanje, usposobljenost, v celoti, delno, kot podpora...)?
- Pogodbeništvo - zunanji izvajalci in investitorji...

Izvedba projekta Re-Co

Re-Co se izvaja v štirih osnovnih korakih:

1. korak - predpriprava in načrtovanje
2. korak - pregled in analiza
3. korak - izvedba in preverjanje
4. korak - izročitev in zagotovitev stalnega izvajanja

Predpriprava in načrtovanje (1/4)

Osnova za uspešno izvedbo Re-Co!

Naloge:

- **določitev realnih ciljev in namena projekta** (želje naročnika, podpora ožjega vodstva...)
- **izbira stavbe, tehnoloških sistemov...** (širši nabor, izhodiščno stanje in poraba...)
- **sestava delovne skupine** (lastna izvedba, zunanji izvajalci, odgovornosti...)
- **porazdelitev obveznosti in odgovornosti skladno z zmožnostmi, usposobljenostjo...**
- **Izvedba hitrega pregleda** (seznanjanje, hitri pregled in analiza osnovnih podatkov...)
- **okvirni načrt izvedbe Re-Co** (oris poteka, kazalniki uspešnosti, ocena stroškov in prihrankov, potrjevanje uspešnosti, časovnica)...
- **določitev načina obveščanja in izmenjave podatkov...**

Predpriprava in načrtovanje (2/4)

Izbira stavbe:

- podpora lastnika oziroma upravnika
- velikost stavbe ali kompleksa, letni obratovalni stroški
- neupravičeno visoki kazalniki rabe energije, nepojasnjeno povečanje porabe energije in/ali vode, pogoste ali prezgodnje okvare opreme, čezmerne pritožbe uporabnikov
- zapletenost stavbnih sistemov, razpoložljivost dokumentacije, podatkov o porabi, CNS, sistem upravljanja z energijo ter energetskega knjigovodstva
- pripravljenost tehničnega osebja za sodelovanje
- načrti razvoja stavbe v prihodnosti

Predpriprava in načrtovanje (3/4)

Sestava delovne skupine in odgovornosti:

- Lastnik(i) stavbe (ali njihov zastopnik)
- upravnik stavbe
- obratovalno in vzdrževalno osebje (dodatno - čistilno in varnostno osebje, zunanji vzdrževalci, uporabniki)
- zunanji podizvajalci
- po potrebi zunanji izvajalci storitev Re-Co

Predpriprava in načrtovanje (4/4)

Udeleženci	Predpriprava in načrtovanje	Pregled in analiza	Izvajanje in preverjanje učinkov	Predaja projekta in stalno izvajanje
Predstavniki lastnika – vodstvo	<ul style="list-style-type: none"> Določa merila uspešnosti; Določi obratovalne pogoje. Organizira zagonski sestanek 	<ul style="list-style-type: none"> Sodeluje s ponudnikom storitev pri identificiranju potencialnih ukrepov URE Soglaša s predlaganimi ukrepi, ki jih je treba izvajati 	Potrjuje merila vrednotenja uspešnosti	Posodoblja lastnikove zahteve
Odgovorni vodja projekta - naročnika	Prisostvuje zagonskemu sestanku	Zagotavlja razgovore in najnovejšo dokumentacijo za upravljanje in vzdrževanje	Udeležba na usposabljanjih in delavnicah	Dopolnjuje dokumentacijo za upravljanje in vzdrževanje
Obratovalno in vzdrževalno osebje	Prisostvujejo zagonskemu sestanku	Zagotavlja razgovore in ogleda na licu mesta, osvežuje dokumentacijo za upravljanje in vzdrževanje	Udeležba na usposabljanjih in delavnicah	Dopolnjuje dokumentacijo za upravljanje in vzdrževanje
Pogodbeniki – zunanji izvajalci	Prisostvujejo zagonskemu sestanku	<ul style="list-style-type: none"> Zagotavlja razgovore in ogleda Diagnostika, uravnoteženja sistemov in preverjanje delovanja sistemov Potrjuje načrt meritev in preverjanj 	<ul style="list-style-type: none"> Izvaja ukrepe URE Preskuša delovanje vseh sistemov in opreme Zagotavlja usposabljanje Namestitev opreme za meritve in preverjanje (M&V) 	Po potrebi se odzivajo na garancijske in druge zahtevke upravnika stavbe ali naročnika.
Izvajalec Re-Co	<ul style="list-style-type: none"> Prisostvuje zagonskemu sestanku Preveri obratovalna navodila sistemov in opreme Zbira podatke in ugotovi stanje v stavbi, procesu... Preveri trenutne nastavitve sistemov s tistimi iz obratovalnih navodil Pripravi primerjalne kazalnike 	<ul style="list-style-type: none"> Opravlja razgovore z osebjem in izvaja ogleda Preverja podatkovne smernice, povzetke opozoril, vzdrževalne dnevnik Ogledi na mestu samem Prepozna brez ali nizko stroškovne ukrepe kot tudi ukrepe za dvig vrednosti nepremičnine Pripravi predhodno oceno za meritve in potrjevanje posameznega potencialnega ukrepa Pripravi načrt meritev in potrjevanja v soglasju s pogodbenikom Pripravi nabor brez- ali nizko stroškovnih ukrepov URE na osnovi ocene prihrankov in vložkov Po potrebi predlaga spremembe obrat. vzdr.-navodil v skladu z naročnikom. 	<ul style="list-style-type: none"> Določi izhodiščno rabo energije. Preveri spremembe učinkovitosti. Izvede snemanja (fotografije, zaslonski in videoposnetki) Preveri, ali so ukrepi dosegli zelen učinek Izvaja izobraževanja 	<ul style="list-style-type: none"> Poročila o meritvah in preveritvah (OV-poročila) Pripravi načrt za opravo težav odkritih med izvedbo ukrepov Razvije načrt stalnega preverjanja obratovanja Dopolni PID dokumentacijo, nadzorne sheme in postopke Dopolni obratovalna in vzdrževalna navodila

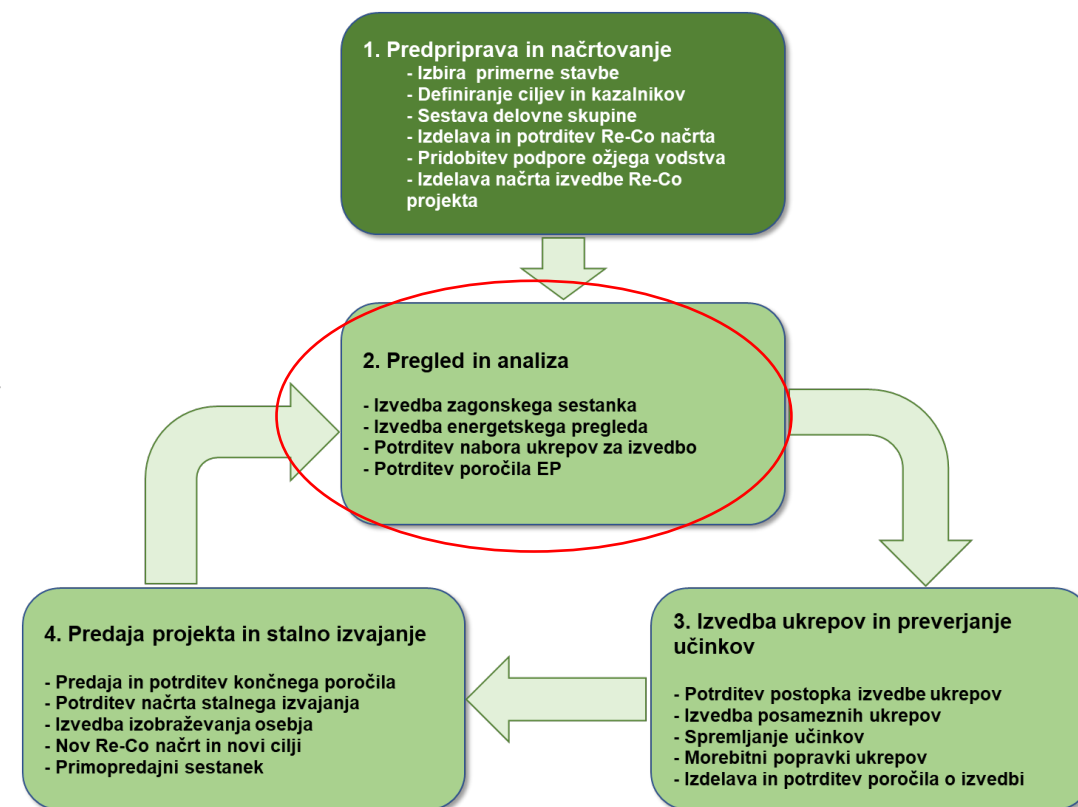
Pregled in analiza (1/2)

Potek izvajanja poglobljenega pregleda :

Sistematična analiza in spoznavanje delovanja stavbe, procesov in zahtev uporabnikov...

Naloge:

- razumeti, kako in zakaj se uporabljajo in vzdržujejo energetske sistemi, stavbe, prostori...,
- prepoznati pomanjkljivosti in s tem priložnosti za morebitne izboljšave
- izbrati stroškovno najučinkovitejše izboljšave oziroma ukrepe za izvedbo
- predati popis ukrepov za izvedbo, s katerim se strinja naročnik

Pregled in analiza (2/2)

Poročilo o ugotovitvah možnih ukrepov EP mora vsebovati :

- opis neinvesticijskih ali nizko investicijskih ukrepov URE
- predvidene prihranke energije, okoljski vplivi
- ocene stroškov izvedbe
- enostavno vračilno dobo - EVD, NSV, ISD
- priporočila za izvedbo - vrstni red in prioritete, možnosti sofinanciranja...
- postopek izvedbe - kdo, kako, časovnice...

Na **podlagi analize** koristi in stroškov odkritih ukrepov se **potrdi nabor** ukrepov (lastnik in izvajalec), ki je odvisen od proračuna ter ciljev upravnika in je zato edinstven za vsak projekt.

Izvedba ukrepov in preverjanje učinkov (1/3)

Poglavitne naloge so:

- izvedba potrjenih izbranih ukrepov (možnost dodatno odkritih ukrepov)
- po potrebi posodobitev izračunov prihrankov energije
- **preveritev** pravilnosti izvedbe ukrepov
- **spremljanje in preverjanje** učinkov ukrepov: meritve, računi, primerjava dnevnikov, kazalniki, trenutnega in izhodiščnega stanja...

Izvedba ukrepov in preverjanje učinkov (2/3)

Osnovni kraki izvedbe ukrepov (1/2):

- **uskladitev obsega načrta izvedbe ukrepov in poročila o izvedbi** (proračun, cilji, uskladitev med upraviteljem in izvajalcem)
- **izbor pristopa k izvedbi ukrepov** (z lastnim osebjem, s pomočjo zunanjega izvajalca, na ključ, kombinacije, postopno v lastni režiji, občasna zunanja strokovna pomoč...)
- **priprava in sprejetje realne časovnice izvedbe** (takojšnja celovita ali postopna izvedba, upoštevanje sezon, upravno pravnih postopkov...)

Izvedba ukrepov in preverjanje učinkov (3/3)

Osnovni kraki izvedbe ukrepov (2/2):

- **načrt izvedbe ukrepov** (opis nalog, časovni potek in kritične, izvajalci, obveščanje, vodenje dnevnika izvajanja)
- **izvedba ukrepov in potrjevanje** njihovih učinkov
- **poročilo o izvedbi** (seznam izvedenih in neizvedenih ukrepov, spremembe, doseganje ciljev in izboljšav, priporočila, dokumentiranje sprememb...)

Predaja projekta in trajno zagotavljanje učinkov ukrepov (1/5)

Glavni namen je trajno zagotavljanje učinkov ukrepov Re-Co na osnovi stalnega spremljanja in analiziranja učinkovitosti delovanja energetskih sistemov

- periodno **preverjanje** in umerjanje delovanja zaznaval in merilnih verig in izvajanje **kontrolnih obhodov**
- **beleženje** obratovalnih parametrov ter morebitnih pritožb uporabnikov in preostalih pomembnih podatkov
- **Zajem, priprava in analiza podatkov**
- **izračuni oziroma vrednotenje primerjalnih kazalnikov**
- **poročanja ugotovitev za nadaljnjo odločevanje**

Predaja projekta in trajno zagotavljanje učinkov ukrepov (2/5)

Poglavitni koraki predaje projekta so:

- izdelava končnega poročila (povzetek dejavnosti in ukrepov, ugotovitve in priporočila)
- izvedba usposabljanja osebja in po potrebi preostalih deležnikov projekta (ki bodo v nadaljevanju prevzeli postopek stalnega izvajanja Re Co)
- izvedba primopredajnega sestanka z upraviteljem ter osebjem stavbe,
- izdelava ocene energetske učinkovitosti tehnoloških sistemov ali stavbe po zaključku Re-Co (npr. novo izhodiščno stanje - CSRE)
- razvoj strategije stalnega izvajanja Re-Co za zagotavljanje stalnega nadzora in izboljševanja energetskih procesov (vključno z novim ali dopolnitvijo obstoječega načrta izvedbe projekta Re- Co)
- kadar projekt izvajajo zunanji izvajalci, preučiti možnost njihovega občasnega sodelovanja kot zunanjo pomoč pri stalnem izvajanju Re-Co

Predaja projekta in trajno zagotavljanje učinkov ukrepov (3/5)

Spremljanje učinkovitosti delovanja:

- periodno **preverjanje** in umerjanje delovanja zaznaval in merilnih verig in izvajanje **kontrolnih obhodov**
- **beleženje** obratovalnih parametrov ter morebitnih pritožb uporabnikov in preostalih pomembnih podatkov
- **zajem in priprava** ter **analiza** podatkov
- **izračuni** oziroma **vrednotenje** primerjalnih kazalnikov
- **poročanja** ugotovitev za nadaljnjo **odločevanje**

Predaja projekta in trajno zagotavljanje učinkov ukrepov (4/5)

Analiza učinkovitosti delovanja s pomočjo:

- analize obračunavanja komunalnih storitev (mesečni računi vode in energentov)
- analize primerjalnih kazalnikov (primerjava z izhodiščnim stanjem - npr. kWh/(m², m³, t, kos, osebo), število pritožb...)
- analize sprememb vzorcev - trendov (podatki iz dnevnikov, SCADA ali CNS)
- avtomatiziranega diagnostična orodja (namenski sistem za odkrivanje napak)
- naprednih energetske informacijski sistemov (napredno časovno spremljanje učinkovitosti delovanja tehnoloških sistemov ali stavbe tudi v odvisnosti od poglavitnih vplivnih parametrov in ali vremenskih pogojev, AI)

Predaja projekta in trajno zagotavljanje učinkov ukrepov (5/5)

Periodičnost izvajanja Re-Co:

- naslednja ponovitev je načeloma **cenejša** (temelji deloma na obstoječih informacijah)
- možno **stalno** izvajanje ali **občasno** (3-5 let), v celoti ali tarčno?

Kdaj izvesti ponovitev?

- **neupravičeno povečanje** porabe, pritožb uporabnikov, okvar, odmik od predvidenih vrednosti...
- izvedbe večjih tehnoloških ali gradbenih **posegov**, **sprememb** sistemov ali namembnosti prostorov...
- **zamenjava** obratovalno vzdrževalnega **osebja**...

Če želite več informacij obiščite našo spletno stran www.timepac.eu ali nas kontaktirajte na marko.peckaj@ijs.si

Hvala za vašo pozornost!